

**SEMINĀRS FP – MIKROUZŅĒMUMU NODOKĻA
(MUN) MAKSĀTĀJIEM, KAS KĀRTO
GRĀMATVEDĪBU VIENKĀRŠĀ IERAKSTA
SISTĒMĀ.**

**PRAKTISKI PIEMĒRI IENĒMUMU - IZDEVUMU
UZSKAITĒ. PĀRSKATU UN DEKLARĀCIJU
AIZPILDĪŠANA.**

Nodokļu normatīvie akti - informācijas avoti

- www.vid.gov.lv

Nodokļu normatīvie akti (likumi, Ministru kabineta noteikumi, VID Metodiskie materiāli, VID informatīvie materiāli, Uzziņas, Jautājumi-atbildes un citi);

- www.likumi.lv
- Latvijas vēstnesis

Pamatojoties uz likuma «Par nodokļiem un nodevām» 15.pantā minēto, visiem saimnieciskās darbības veicējiem deklarācijas, pārskatus un citus dokumentus ir jāiesniedz, izmantojot elektronisko deklarēšanas sistēmu (EDS).

EDS ir drošs un ērts veids, kā ar interneta palīdzību Valsts ieņēmumu dienestā (VID) elektroniski iesniedzamas nodokļu un informatīvās deklarācijas, pārskati un citi dokumenti.

Kā kļūt par EDS lietotāju

- www.latvija.lv sniegto tehnisko risinājumu (internetbanku autentifikācijas līdzekļus);
- Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes izsniegto eID viedkarti;
- Valsts akciju sabiedrības „Latvijas Valsts radio un televīzijas centra” izsniegto elektroniskā paraksta viedkarti;
- Iesniedzot iesniegumu VID papīra formā.

 VALSTS IENĒMUMU DIENESTS
Elektroniskās deklarēšanas sistēma

Pieslēgties
Lietotāja vārds

Parole

Pieslēgties
[Aizmirsu paroli](#)

Pieslēgties ar

 1898 [Rakstiet mums](#)
Versija 7.2.54, www.vid.gov.lv

MU nodokļa maksātāja kritēriji

Par MU nodokļa maksātāju var kļūt, ja:

- apgrozījums kalendāra gadā nepārsniedz 100 000 *euro*;
- MU darbinieku skaits jebkurā brīdī ir ne lielāks par pieciem (darbinieku skaitā iekļauj arī MU īpašnieku, bet neiekļauj prombūtnē esošus vai no darba atstādinātus darbiniekus);
- MU darbinieka (īpašnieka) ienākums nepārsniedz 720 *euro* mēnesī.

MU nodokļa maksātāja apgrozījuma ierobežojuma summa, ja saimnieciskā darbība uzsākta gada vidū

Ja saimnieciskā darbība tiek uzsākta gada vidū, tad MU apgrozījuma ierobežojuma summa tiek noteikta 100 000 euro, dalot ar 12 (kalendārā gada mēnešu skaitu) un reizinot ar mēnešu skaitu, kuros maksātājs ir uzsācis saimniecisko darbību

Piemērs

2016.gada 15.aprīlī Komercreģistrā ir reģistrēts IK “Pūcīte” - MU nodokļa maksātājs. IK “Pūcīte” MU nodokļa maksātājs 2016.gadā ir 9 mēnešus.

MU apgrozījuma ierobežojums 2016.gadam ir $100\ 000/12$ mēneši x 9mēneši = **75 000 euro**.

MU nodokļa maksātāja statusa iegūšana

Jau reģistrētie nodokļu maksātāji

- MU nodokļa maksātāja statusu var iegūt ar nākamā taksācijas perioda 1.janvāri (līdz pirmstaksācijas gada **15 decembrim** iesniedzot VID pieteikumu);

Jaunie nodokļu maksātāji

- MU nodokļa maksātāja statusu var iegūt **vienlaikus** ar reģistrāciju Uzņēmumu reģistrā vai Valsts ieņēmumu dienestā.

MU nodokli aprēķina ar MU nodokļa deklarāciju un maksā 4 reizes gadā par katra ceturkšņa apgrozījumu līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15.datumam.

MU nodokļa likme

- MU nodokļa likme ir **9 %** no MU kalendārā gada apgrozījumam līdz 100 000 eiro.
- Sākot ar 2017.gada 1.janvāri, MU nodokļa likme MU ir **5%**.
- MU nodokļa likme tiek palielināta **2%** apmērā **par katru papildus nodarbināto darbinieku**, ja MU darbinieku skaits pārsniedz 5;
- MU **apgrozījuma pārsniegumam** piemēro **20%** MU nodokļa likmi, ja MU kalendārā gada apgrozījums pārsniedz 100 000 eiro;
- MU **darbinieku ienākumu pārsniegumam** piemēro **20% likmi**, ja MU darbinieku ienākumi mēnesī pārsniedz 720 eiro.

PIEMĒRS:

MU darbinieku skaits attiecīgajā ceturksnī ir 7

(t.i., darbinieku skaits ir pārsniedzis 5)

- MU apgrozījums ceturksnī ir 10 000 euro
- Tā kā MU nodokļa likme pieaug par 2% no katra papildus nodarbinātā darbinieka, tad MU nodokļa likme ir

$$9\% + 2\% + 2\% = 13\%.$$

- Maksājamais MU nodoklis ir $10\ 000 * 13\% = \underline{\underline{1300}}$ **euro.**

PIEMĒRS:

MU apgrozījums ir 105 000 euro

MU nodokli aprēķina:

- € 100 000 piemēro 9% likmi , t.i., MU nodoklis € 9000;
- **€ 5000** pārsniegumam piemēro **20%** likmi, t.i., MU nodoklis **€ 1000**;

Kopā valsts budžeta kontā maksājamais MU nodoklis ir **€ 9000 + € 1000 = € 10000**.

Pārskatu iesniegšana VID

- MU līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15.datumam iesniedz VID MU nodokļa **ceturkšņa deklarāciju**;
- Darba devējs - MU nodokļa maksātājs – **3 darba dienu laikā pēc VID lēmuma paziņošanas par reģistrāciju** MU nodokļa maksātāja statusā **reģistrē VID katru MU darbinieku, iesniedzot ziņas par darba ņēmējiem.**
- Mikrouzņēmums, kas ir mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, jauno darbinieku reģistrē, iesniedzot VID ziņas par darba ņēmējiem:
 - 1)ne vēlāk kā vienu dienu, pirms persona uzsāk darbu, ja ziņas par darba ņēmējiem iesniedz papīra formā;
 - 2)ne vēlāk kā vienu stundu, pirms persona uzsāk darbu, ja ziņas par darba ņēmējiem iesniedz Elektroniskās deklarēšanas sistēmā.

MU nodokļa maksātāja statusa zaudēšana

- Ja netiek izpildīts kāds no Mikrouzņēmumu likumā noteiktajiem nosacījumiem un ierobežojumiem, tad MU nodokļa maksātāja statuss tiek zaudēts **ar nākamo taksācijas periodu** (kalendāro gadu);
- Ja MU nodokļa maksātājs vēlas kļūt par iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāju vai uzņēmumu ienākumu nodokļa maksātāju, tad MU nodokļa maksātāja statuss tiek zaudēts ar nākamo taksācijas periodu (kalendāro gadu). MU, kurš nolemj mainīt statusu, to iegūt vai zaudēt, **līdz pirmstaksācijas gada 15.decembrim** par to informē VID.

Grāmatvedības kārtošana vienkāršā ieraksta sistēmā

Ministru kabineta 2007.gada 20.marta noteikumu Nr.188

“Kārtība, kādā individuālie komersanti, individuālie uzņēmumi, zemnieku un zvejnieku saimniecības, citas fiziskās personas, kas veic saimniecisko darbību, kārto grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā” (turpmāk – Ministru kabineta 2007.gada 20.marta noteikumi Nr.188)

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

! Persona, kas ir **mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja**, ierakstiem izmanto mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja žurnālu – paraugs ir noteikts **Ministru kabineta 2007.gada 20.marta noteikumu Nr.188 2.pielikumā**.

Žurnālu persona **var kārtot:**

→ **papīra reģistra veidā**

→ **elektroniski:**

- *aiļes, kuras neizmanto, var nenorādīt*
- *nodrošina izdruku, brošē hronoloģiskā secībā*
- *drīkst papildināt ar jaunām ailēm*

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

Prasības:

- **Katram** taksācijas **gadam** iekārto **jaunu žurnālu**.
- Žurnāla (papīra reģistra veidā) **lapas numurē** no pārskata (taksācijas) gada sākuma augošā secībā, **caurauklo**, pēdējā lapā norāda lapu skaitu un apliecina ar personas parakstu un zīmogu (ja tāds ir).
- Ierakstus par **katru mēnesi** veic **jaunā** žurnāla **lapā**.
- Ierakstus veic pamatojoties uz attaisnojuma dokumentiem .
- **Mēneša beigās** aprēķina **naudas atlikumu kasē** un kredītiestāžu **kontos**.
- **Mēneša beigās** katrā ailē norāda **apgrozījuma summu mēnesī**, kā arī **apgrozījumu no gada sākuma**.
- Žurnālā norādītais skaidras un bezskaidras naudas un citu maksāšanas līdzekļu **atlikums gada sākumā ir vienāds ar iepriekšējā pārskata (taksācijas) gada beigās žurnālā aprēķināto un norādīto atlikumu**.
- Aizpildīta žurnāla **glabāšanas laiks ir 10 gadi**.

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

 Ieņēmumus un izdevumus žurnālā reģistrē, **pamatojoties uz attaisnojuma dokumentiem**. Summu, kas saņemtas kredītiestāžu (banku) kontos vai no tiem izsniegtas, reģistrēšanai žurnālā persona **drīkst izmantot kontu izrakstus, ja nav cita attaisnojuma dokumenta**.

- Žurnālā reģistrē arī kases operācijas, nekārtojot atsevišķu kases grāmatu.
- Persona žurnālu var izmantot arī kases ieņēmumu un izdevumu orderu reģistrācijai (atsevišķs reģistrs var nebūt)
- Ieņēmumus persona uzskaita tad, kad tie ir saņemti, bet izdevumus – tad, kad tie ir izdarīti. Ierakstus žurnālā izdara hronoloģiskā secībā.
- Bezskaidras naudas ieņēmumus un izdevumus reģistrē pēc kredītiestādes konta izraksta saņemšanas.
- Saimnieciskajā darbībā gūtos ieņēmumus un izdarītos izdevumus gan skaidrā, gan bezskaidrā naudā, kā arī skaidras naudas atlikumus kasē un bezskaidras naudas atlikumus kredītiestāžu (banku) kontos **nošķir no personiskajiem līdzekļiem**.

Atbrīvojumi no kases aprātu un kases sistēmu lietošanas

! VID reģistrētu kvīti vai biļeti lieto tie nodokļu maksātāji, kuri, ievērojot Ministru kabineta 2007.gada 2.maija noteikumu Nr.282 **70.punktu**, saņemtās samaksas reģistrēšanai kases aparātus, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas **var nelietot:**

→ **Darījumu apliecinot ar noformētu reģistrēto kvīti:**

(Ministru kabineta 2007.gada 2.maija noteikumu Nr.282 70.1.punkts)

- par ārpus pastāvīgās darbības vietas (struktūrvienības) sniegtajiem pakalpojumiem, ja samaksa tiek saņemta pakalpojumu sniegšanas vietā;
- par pašu iegūtu vai ražotu preču pārdošanu to ražošanas vietā (izņemot sabiedriskās ēdināšanas vietas) vai piegādi pircējiem uz vietas, vai šo preču remontu;
- par pastāvīgajā darbības vietā (struktūrvienībā) sniegtajiem pakalpojumiem, ja tajā vidējie skaidrās naudas ieņēmumi mēnesī nepārsniedz sešas minimālās mēneša darba algas. Vidējos skaidrās naudas ieņēmumus mēnesī aprēķina, trijos iepriekšējos kalendāra mēnešos gūto skaidrās naudas ieņēmumu kopējo summu izdalot ar trīs. Ja vidējie skaidrās naudas ieņēmumi mēnesī divus mēnešus pēc kārtas pārsniedz sešas minimālās mēneša darba algas, nākamā mēneša laikā jānodrošina kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas lietošanas uzsākšana;

→ **Darījumu apliecinot ar noformētu registrēto kvīti
pēc darījuma partnera pieprasījuma :**

(Ministru kabineta 2007.gada 2.maija noteikumu Nr.282 70.2.punkts)

- **par pašu iegūtās vai ražotās produkcijas pārdošanu mazumtirdzniecībā ielu tirdzniecības vietās;**
- **ar PVN neapliekamas personas – par iepirktu preču pārdošanu mazumtirdzniecībā ielu tirdzniecības vietās un šajās vietās sniegtajiem pakalpojumiem;**
- **ar PVN neapliekamas personas - par pašu iegūtu vai ražotu preču pārdošanu mazumtirdzniecībā tirgos un šajās vietās sniegtajiem pakalpojumiem;**
- **par pašu ražotās produkcijas pārdošanu sabiedriskajā ēdināšanā izglītības iestādēs. Ja samaksa tiek veikta avansā saskaņā ar skolēnu sarakstu, kvīti izsniedz personai, kas veic maksājumu;**
- **fiziskās personas, kuras veic saimniecisko darbību, gūstot ienākumu no īpašuma, un kuras atbilstoši nodokļu jomu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem var neregistrēt saimniecisko darbību;**
- **patentmaksas maksātāji.**

Pārskats par kvīšu (biļešu) izlietojumu

- Pārskatu par numurēto un Valsts ieņēmumu dienestā reģistrēto kvīšu izlietojumu vai pārskatu par numurēto un **!** Valsts ieņēmumu dienestā reģistrēto biļešu izlietojumu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā par katru kalendāra gada ceturksni līdz **tam sekojošā mēneša divdesmit piektajam datumam.**
- Pārskats par reģistrēto kvīšu izlietojumu VID nav jāiesniedz tādā gadījumā, ja ceturkšņa laikā nav izlietotu vai anulētu kvīšu.
- Lai VID reģistrētu jaunas kvītis (biļetes), jābūt iesniegtam pārskatam par Valsts ieņēmumu dienestā reģistrēto kvīšu (biļešu) izlietojumu par pēdējo ceturksni, kurā kvītis (biļetes) izlietotas vai anulētas.

Pārskats par numurēto un Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajā iestādē registrēto kvīšu izlietojumu

norāda izlietoto vai anulēto kvīšu skaitu

norāda "izlietots" vai "anulēts"

norāda kvīšu registrācijas datumu, nevis iesnieguma datumu

Nr. p. k.	Izlietots vai anulēts*	Kvīšu registrācijas datums (Diena.Mēnesis.Gads)*	Sērija*	Numuri		Kvīšu skaits	Darījumu summa, kas norādīta izlietotajās un anulētajās kvītīs	
				no*	līdz*			
1.	☐							Dzēst
2.	☐							Dzēst
3.	☐							Dzēst
4.	☐							Dzēst
5.	norāda kvīšu sēriju un numurus (intervālā no – līdz)							Dzēst
6.	☐							Dzēst
7.	☐		norāda kvītīs norādīto darījumu kopējo summu ar pievienotās vērtības nodokli (ja tāds ir)					Dzēst
8.	☐							Dzēst
9.	☐							Dzēst
10.	☐							Dzēst
								Pievienot

Ieņēmumu un izdevumu uzskaitē

- Veicot **skaidrās naudas uzskaitē**, jāaizpilda **kases ieņēmumu un izdevumu orderi** gadījumos, ja nav **ārējā** (*dokuments, ko izsniedz darījumu partneris*) **attaisnojuma dokumenta**.

Piemēram, kases ieņēmumu orderi aizpilda:

- nodokļu maksātāji, kuri var nelietot kases aparātu un izraksta darījumu kvītis, kases ieņēmumu orderi sagatavo, pamatojoties uz minēto dokumentu datiem (dienas vai nedēļas laikā kvītis Nr.AA ... līdz Nr.AA ...);
 - nodokļu maksātājam ieguldot saimnieciskajā darbībā personīgos naudas līdzekļus;
 - nodokļu maksātāji, kuriem ir jālieto kases aparāts, orderi sagatavo pēc kases aparāta “Z” pārskata datiem.
- Ja nodokļu maksātāja **vidējie dienas skaidrās naudas ieņēmumi kasē nav lielāki par 150 euro, kases ieņēmumu orderi aizpilda reizi nedēļā** (*vidējos dienas skaidrās naudas ieņēmumus kasē aprēķina, saskaitot katra iepriekšējā kalendāra mēneša darbdienu saņemtos skaidrās naudas maksājumus kasē un iegūto kopsummu dalot ar minētā kalendāra mēneša darbdienu skaitu*).

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

- Naudas summas, **kas gūtas ārpus saimnieciskās darbības un izlietas personīgajām vajadzībām** un, ja tās ir nošķirtas no saimnieciskajā darbībā gūtajām un izlietotajām naudas summām, žurnālā neuzskaita.
- Ārpus saimnieciskās darbības gūtos ieņēmumus un izdarītos izdevumus žurnālā **uzrāda tikai tad, ja persona tos iegulda saimnieciskās darbības vajadzībām (turpmāk - personiskie ieguldījumi) vai izlieto personīgajām vajadzībām (turpmāk - personīgajam patēriņam izņemtie līdzekļi).**

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

- **1.ailē “Ieraksta kārtas numurs”**- kārtas numurus norāda hronoloģiskā (augošā) secībā no gada sākuma.
- **2.ailē “Ieraksta datums”** norāda žurnālā izdarītā ieraksta datumu, kas var arī nesakrist ar attaisnojuma dokumentā norādīto saimnieciskā darījuma veikšanas datumu (*visus ierakstus grāmatvedības reģistros izdara saimnieciskā darījuma dienā vai iespējami drīz pēc tās, bet ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc tā mēneša beigām, kurā saimnieciskais darījums noticis*).

Piemēram, ja mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs no 10.jūnija līdz 15.jūnijam apmeklē semināru Lietuvā, kas saistīts ar viņa saimniecisko darbību, izmaksas, kas saistītas ar šī semināra apmeklējumu, pamatojoties uz iesniegtajiem attaisnojuma dokumentiem, ieņēmumu un izdevumu žurnālā reģistrē tikai pēc atgriešanās no semināra, tas ir, 16.jūnijā.

- **3.ailē “Dokumenta nosaukums, numurs un datums”**- ieņēmumu vai izdevumu attaisnojuma dokumenta nosaukums, numurs un datums.

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

- **4.ailē “Dokumenta autors, darījuma partneris (fiziskās personas vārds, uzvārds vai juridiskās personas nosaukums)”** norāda attaisnojuma dokumenta autora (sagatavotāja) vārdu, uzvārdu (fiziskajām personām) vai nosaukumu (juridiskajām personām), ja attaisnojuma dokumentu sagatavojuši cita persona.

Ja dokumenta (piemēram, kases ieņēmumu vai izdevumu ordera) sagatavotājs ir pati persona, šajā ailē norāda darījuma partnera vai (ja nav darījuma partnera) pašas personas vārdu, uzvārdu (fiziskajām personām) vai nosaukumu (juridiskajām personām).

- **5.ailē “Saimnieciskā darījuma apraksts”** norāda īsu saimnieciskā darījuma aprakstu, kas norādīts attaisnojuma dokumentā.

Piemēram, ja persona savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai ir iegādājusies materiālus un kases aparāta čekā ir norādīts, ka ir pirkti krāsa, līme un laka, šajā ailē saimnieciskā darījuma apraksts varētu būt “Iegādāti materiāli”.

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

- **6.ailē “Analītiskās uzskaites reģistra Nr. vai nosaukums”** norāda analītiskā reģistra numuru vai nosaukumu, kurā arī ir iereģistrēts konkrētais saimnieciskais darījums un ierakstīts attiecīgais attaisnojuma dokuments.

Piemēram, ja persona ir iegādājusies preces, kas paredzētas pārdošanai, šajā ailē norāda krājumu uzskaites reģistra numuru, kur ir reģistrēta konkrētā prece, vai, ja no darījuma partnera ir saņemta tikai daļēja samaksa par saimniecisko darījumu, šajā ailē norāda debitoru parādu uzskaites reģistra numuru, kur ir reģistrēts konkrētais debitors.

Šo aili neaizpilda, ja žurnālā reģistrēto darījumu neregistrē analītiskajos uzskaites reģistros.

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

- **7.ailē “Kase, euro, saņemts”** norāda skaidras naudas ieņēmumus kasē, tie var būt, piemēram, skaidrā naudā saņemtie saimnieciskās darbības ieņēmumi, privātie naudas ieguldījumi, saņemtie kredīti, kā arī no kredītiestāžu kontiem izņemtie naudas līdzekļi, kas tiks izmantoti, lai veiktu skaidras naudas darījumus saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

Šīs ailes atlikums nedrīkst būt ar mīnuszīmi!

Piemēram, ja persona no sava kredītiestādes konta izņem 400 EUR, lai tos turpmāk izmantotu saimnieciskajā darbībā, veicot norēķinus skaidrā naudā, to žurnālā norāda šādi:

	5	7	8	9	10
No kredītiestādes konta izņemta skaidra nauda					400
Kasē iemaksāta skaidra nauda		400			

Minēto summu nenorāda žurnāla 11.–22.ailē

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

- **8.ailē “Kase, euro, izsniegts”** norāda skaidras naudas izdevumus kasē, tie var būt, piemēram, ar saimniecisko darbību saistītie izdevumi, kas veikti skaidrā naudā, personiskajām vajadzībām izņemtā skaidrā nauda, atmaksātie kredīti, kā arī kredītiestāžu kontos iemaksātā skaidrā nauda.

Piemēram, ja persona no kases izņem 3000 EUR, lai tos turpmāk izmantotu saimnieciskajā darbībā, veicot norēķinus bezskaidrā naudā, tādējādi tos iemaksājot kredītiestādes kontā, kuru nodokļa maksātājs izmanto saimniecisko darījumu veikšanai, šo summu žurnālā norāda šādi:

	5	7	8	9	10
No kases izņemta skaidra nauda			3000		
Kredītiestādes kontā iemaksāta skaidra nauda				3000	

Minēto summu nenorāda žurnāla 11.–22.ailē

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

- **9.ailē “Kredītiestāžu konti, euro, saņemts”** norāda darījuma partneru un pašas personas kredītiestāžu kontos ieskaitītās vai skaidrā naudā iemaksātās naudas summas. Žurnālā kredītiestāžu kontos norādītās naudas summas un naudas atlikumi ir vienādi ar summām, kas norādītas kredītiestāžu sagatavotajos konta izrakstos (šajā ailē norāda arī kredītiestādes ieskaitītos procentu maksājumus personas kontā).
- **10.ailē “Kredītiestāžu konti, euro, izsniegts”** norāda darījuma partneriem no kredītiestāžu kontiem pārskaitīto vai pašas personas skaidrā naudā izņemto naudu, kā arī kredītiestāžu atskaitīto samaksu par sniegtajiem pakalpojumiem. Arī šīs summas un atlikumi žurnālā ir vienādi ar kredītiestāžu kontu izrakstos norādītajām summām un atlikumiem.

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

- **11.ailē “Citi maksāšanas līdzekļi, euro, saņemts”** norāda ieņēmumus, kas iegūti nevis naudā, bet citās lietās vai pakalpojumu veidā, piemēram, maiņas un ieskaita darījumus, kā arī mantiskos dāvinājumus u.c. Ja persona ar darījuma partneri vienojas, ka samaksa par veikto saimniecisko darījumu tiks veikta, izmantojot citu maksāšanas veidu, nevis naudu, šajā ailē norāda attiecīgā maksāšanas veida vērtību naudas izteiksmē.

Piemēram, ja persona dāvanas veidā no fiziskas personas saņem datoru (pamatlīdzekli), kuru turpmāk izmantos saimnieciskajā darbībā, un dāvinājuma līgumā norādītā datora vērtība ir 300 EUR, šo summu žurnālā norāda šādi:

5	11	14	15	17
Saņemta dāvana – dators	300	300	300	300

- **12.ailē “Citi maksāšanas līdzekļi, euro izsniegts”** norāda izdevumus, kas izdarīti nevis naudā, bet citās lietās vai pakalpojumu veidā. Citi maksāšanas veidi var būt, piemēram, maiņas, ieskaita darījumi, mantiskie dāvinājumi u.c.(arī šajā ailē maksāšanas veida vērtību norāda naudas izteiksmē).

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

- **13.ailē “Ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas”** norāda ieņēmumus no lauksaimnieciskās (augkopības, lopkopības, iekšējo ūdeņu zivsaimniecības un dārzkopības) ražošanas, iekšējo ūdeņu zivsaimniecības un lauku tūrisma, kā arī saņemto pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) kompensāciju.

Ieņēmumos no lauksaimnieciskās ražošanas nenorāda summas, kas saņemtas kā valsts atbalsts lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai.

Piemēram, ja persona (nodokļa maksātājs, kurš nav reģistrēts Valsts ieņēmumu dienesta PVN maksātāju reģistrā (turpmāk – neregistrēts nodokļa maksātājs)) saņem samaksu par sniegtajiem lauku tūrisma pakalpojumiem 100 EUR, kas ieskaitīta kredītiestādes kontā, šo summu žurnālā norāda šādi:

5	9	10	13	17
Ieskaitītā samaksa par pakalpojumu	100		100	100

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

- **14.ailē “Ieņēmumi no citiem saimnieciskās darbības veidiem”** norāda ieņēmumus no citiem saimnieciskās darbības veidiem, kas nav saistīti ar lauksaimnieciskās produkcijas ražošanu un iekšējo ūdeņu zivsaimniecību un lauku tūrismu. Ja persona nodarbojas, piemēram, ar kokmateriālu pārdošanu, kosmetologa pakalpojumu sniegšanu, konditorejas izstrādājumu ražošanu u.c., ieņēmumus no saimnieciskās darbības norāda šajā ailē.

Piemēram, Ja mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs iznomā telpas un no klienta saņem samaksu skaidrā naudā 96,80 euro, t.sk. pievienotās vērtības nodoklis 16,80 euro, ieņēmumu un izdevumu žurnālā šo summu norāda:

5	7	14	16	17
Saņemta samaksa par telpas iznomāšanu	96,80	80,00	16,80	96,80

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

- **15.ailē “Apgrozījums”** norāda saimnieciskās darbības ieņēmumu kopsummu, no kuras aprēķina mikrouzņēmumu nodokli (13.aile + 14.aile).

- jūlijā aprēķinātas šādas ieņēmumu aiļu kopsummas:

ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas	Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	Apgrozījums (13.–14.aile)	ieņēmumi, kas nav attiecināmi uz apgrozījumu
13	14	15	16
800	600	1400	320

- augustā aprēķinātas šādas ieņēmumu aiļu kopsummas:

ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas	Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	Apgrozījums (13.–14.aile)	ieņēmumi, kas nav attiecināmi uz apgrozījumu
13	14	15	16
	1000	1000	250

- septembrī aprēķinātas šādas ieņēmumu aiļu kopsummas:

ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas	Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	Apgrozījums (13.–14.aile)	ieņēmumi, kas nav attiecināmi uz apgrozījumu
13	14	15	16
600	700	1300	220

Mikrouzņēmuma III ceturkšņa apgrozījums, kam piemēro mikrouzņēmumu nodokli ar 9 % likmi, ir 3700 euro (800 + 600 + 1000 + 600 + 700).

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

- **16.ailē “Ieņēmumi, kas nav attiecināmi uz apgrozījumu”** norāda saņemto aizņēmumu summas, personiskos ieguldījumus un citus personas ieņēmumus, kas nav attiecināmi uz apgrozījumu. Ar pievienotās vērtības nodokli apliekamā persona šajā ailē norāda aprēķinātās, kā arī no valsts budžeta atmaksātās pievienotās vērtības nodokļa summas. Piemēram, ja persona savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai iegulda savus personiskos naudas līdzekļus, šos naudas līdzekļus norāda šajā ailē.
- **17.ailē “Kopā (15.–16.aile)”** norāda ieņēmumu kopsummu (15.aile + 16.aile).

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

18.ailē “Darba alga un tai pielīdzināmie izdevumi” norāda:

1. darbiniekam – izmaksāto darba algu un ar darba algu tieši nesaistītos maksājumus vai labumus, ko darbinieks tieši vai netieši gūst naudā vai citās lietās no darba devēja par darbu mikrouzņēmumā, ja Mikrouzņēmumu nodokļa likumā nav noteikts citādi;
2. mikrouzņēmuma īpašniekam – ienākumu (personiskajam patēriņam no mikrouzņēmuma izņemtos līdzekļus un naudā, pakalpojumu vai citā veidā gūtos ienākumus no mikrouzņēmuma).

Piemērs: Ja mikrouzņēmuma īpašnieks no kredītiestādes konta samaksājis 400 euro par personiskajām vajadzībām iegādātu televizoru, ieņēmumu un izdevumu žurnālā to norāda šādi:

5	10	18	22
Preču iegāde personiskajam patēriņam	400	400	400

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

- **19.ailē “Samaksātais mikrouzņēmumu nodoklis”** norāda samaksātās mikrouzņēmumu nodokļa summas.

Piemēram, Kristaps Kalniņš VID reģistrējies kā saimnieciskās darbības veicējs. III ceturkšņa apgrozījums ir 5000 euro un aprēķinātais mikrouzņēmumu nodoklis ir 450 euro.

Samaksājot aprēķināto mikrouzņēmumu nodokli, ieņēmumu un izdevumu žurnālā to norāda:

5	10	19
Samaksātais mikrouzņēmumu nodoklis	450	450

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

- **20.ailē “Citi izdevumi, kas saistīti ar saimniecisko darbību”** norāda citus izdevumus, kas saistīti ar saimnieciskās darbības ieņēmumu gūšanu (piemēram, samaksātās summas piegādātājiem saistībā ar krājumu iegādi vai pakalpojumu sniedzējiem par saņemtajiem pakalpojumiem). Šajā ailē norāda arī izdevumus, kas saistīti ar saimnieciskajā darbībā izmantoto nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu iegādi (izdevumi, kurus ietver pirкта pamatlīdzekļa vai nemateriālā ieguldījuma sākotnējā vērtībā) un saimnieciskajā darbībā izmantoto pamatlīdzekļu izveidošanu (izdevumi, kurus ietver personas pašas izveidota pamatlīdzekļa sākotnējā vērtībā), kā arī avansa maksājumus, kas neattiecas uz pārskata (taksācijas) gada ieņēmumiem.

Piemēram, Ja persona iegādājas automobili (pamatlīdzekli), par to samaksājot 5000 euro no kredītiestādes konta, šo summu ieņēmumu un izdevumu žurnālā nedrīkst norādīt kādā no citām izdevumu ailēm, bet norāda šādi:

5	10	20	22
Iegādāts pamatlīdzeklis	5000	5000	5000

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

- **21.ailē “Ar ieņēmumu gūšanu nesaistītie izdevumi”** norāda izdevumus, kas nav saistīti ar saimnieciskās darbības ieņēmumu (apgrozījumu) gūšanu (piemēram, atdotās aizņēmumu summas, samaksātās soda un kavējumu naudas) un nav pielīdzināmi mikrouzņēmuma darbinieka ienākumam no mikrouzņēmuma saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likumu. Ar pievienotās vērtības nodokli apliekamā persona šajā ailē norāda pievienotās vērtības priekšnodokļa summas un valsts budžetā samaksātās pievienotās vērtības nodokļa summas.

Piemērs:

Ja mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības veids ir transporta pakalpojumu sniegšana un tiek iepirkta rezerves daļa par 181,50 euro, t.sk. pievienotās vērtības nodoklis 31,50 euro, samaksu veicot skaidrā naudā, ieņēmumu un izdevumu žurnālā šīs summas norāda:

5	8	20	21	22
Iepirkta rezerves daļa	181,50	150	31,50	181,50

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls

- **22.ailē “Izdevumi, euro, kopā (18.–21.aile)”** norāda izdevumu kopsummu, saskaitot ieņēmumu un izdevumu žurnāla 18., 19., 20.un 21.ailē norādītās summas.

Katrā ieņēmumu un izdevumu žurnāla lapā summai, kas iegūta, saskaitot 15. un 16.ailē norādītās summas, jābūt vienānai ar 17.ailē norādīto ieņēmumu kopsummu un summai, kas iegūta, saskaitot visas 18., 19., 20. un 21.ailē norādītās summas, jābūt vienānai ar 22.ailē norādīto izdevumu kopsummu.

Grozījumi likumā «Par valsts sociālo apdrošināšanu», kas stājas spēkā ar 2017.gada 1.janvāri

- Likums papildināts ar 20.³ pantu. Darba ņēmēja un darba devēja minimālais pārskata mēneša obligāto iemaksu objekts, tā noteikšana un obligāto iemaksu veikšana.
- Sākot ar 2018.gada 1.janvāri, minimālo obligāto iemaksu objekts ir vienāds ar Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēru. (20.³ panta pirmā daļa)
- **2017.gadā** mēneša minimālo obligāto iemaksu objekts ir 3/4 no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēra (**285 euro**). (pārejas noteikumu 54.punkts)

Minimālais mēneša obligāto iemaksu objekts, tā noteikšana un obligāto iemaksu veikšana (mikrouzņēmuma nodokļa maksātāji)

No likuma «Par valsts sociālo apdrošināšanu» ir izslēgta 5.panta sestā daļa, kas nosaka, ka mikrouzņēmuma darbinieki ir sociāli apdrošināmi saskaņā ar [Mikrouzņēmumu nodokļa likumu](#).

Likums papildināts:

Mikrouzņēmuma darbinieks ir sociāli apdrošināms ar dienu, kad viņš ieguvis mikrouzņēmumu nodokli maksājošā mikrouzņēmuma darbinieka statusu.

(6.panta(19)daļa)

Obligāto iemaksu objekts par katru mikrouzņēmuma darbinieku nav mazāks par Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēru. Obligātās iemaksas mikrouzņēmuma darbiniekam aprēķina, piemērojot likuma «Par valsts sociālo apdrošināšanu» 18.pantā noteikto obligāto iemaksu likmi darba ņēmējam un darba devējam (vispārīgā gadījumā 34,09 %).

Mikrouzņēmumu nodokļa sadales kārtība

01.01.2016.

Likme **9%**

MUN-SIA

1) 0,1 procentu ieskaita uzņēmējdarbības riska valsts nodevas kontā;

2) 72,4 procentus — valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu kontā;

3) 23,7 procentus — iedzīvotāju ienākuma nodokļa kontā;

4) 3,8 procentus — uzņēmumu ienākuma nodokļa kontā.

01.01.2017.

Likme **5%**

MUN-SIA

1) 0,2 procentu ieskaita uzņēmējdarbības riska valsts nodevas kontā;

2) 90 procentus — iedzīvotāju ienākuma nodokļa kontā;

3) 9,8 procentus — uzņēmumu ienākuma nodokļa kontā.

Minimālais mēneša obligāto iemaksu objekts, tā noteikšana un obligāto iemaksu veikšana

Darba devējs, kas ir mikrouzņēmuma nodokļa maksātājs, obligātās iemaksas (gan darba devēja, gan darba ņēmēja daļu) veic no saviem līdzekļiem par katru mikrouzņēmuma darbinieku.

Piemērs

Mikrouzņēmuma darbinieka mēneša darba alga ir 360 euro, kas nesasniedz Ministru kabineta noteikto minimālo mēneša darba algu (380 euro). Tādējādi, darba devējs aprēķina obligātās iemaksas no minimālo obligāto iemaksu objekta, piemērojot darba ņēmējam un darba devējam noteikto obligāto iemaksu likmi ($380 \text{ euro} \times 10,5 \% + 380 \text{ euro} \times 23,59 \%$) = 129,54 euro. Tādējādi obligāto iemaksu apmērs, ko mikrouzņēmuma īpašnieks veic par mikrouzņēmuma darbinieku, ir 129,54 euro.

2017.gadā:

Mikrouzņēmuma darbinieka alga ir 400 eiro. Summa, no kuras tiek aprēķinātas obligātās iemaksas, nedrīkst būt mazāka par $\frac{3}{4}$ no valstī noteiktās minimālas mēneša algas (2017.gadā tā būs 380 eiro).

Aprēķina summu, no kuras atskaitīs obligātās iemaksas: $\frac{3}{4}$ no 380 = 285 eiro.

Aprēķina obligātās iemaksas apmēru: $34,09 \%$ no 285 = 97,16 eiro.

Minimālais mēneša obligāto iemaksu objekts, tā noteikšana un obligāto iemaksu veikšana (mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji)

- Minimālo obligāto iemaksu objekts par katru minēto mikrouzņēmuma darbinieku nav mazāks par **pusi no minimālās mēneša darba algas (2018.gadā 190 euro)**.
 - **2017.gadā** minimālo obligāto iemaksu objekts par šiem mikrouzņēmuma darbiniekiem ir 3/8 no Ministru kabineta noteiktās darba algas (**142,50 euro**).
- 1) par notiesāto, kas tiek nodarbināts brīvības atņemšanas soda izciešanas laikā;
 - 2) par personu, kura ir sasniegusi vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju;
 - 3) par personu, kurai līdz tā vecuma sasniegšanai, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju, ir palikuši pieci gadi vai mazāk un šī persona pirms darba ņēmēja statusa iegūšanas vismaz 12 mēnešus nav bijusi darba ņēmēja vai pašnodarbinātā statusā;
 - 4) par personām ar I un II grupas invaliditāti;
 - 5) pirmos trīs mēnešus par personu, kas pirmreizēji kļūst par darba ņēmēju;
 - 6) par personām līdz 24 gadu vecumam, kuras mācās vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādē, izņemot laiku, kad attiecīgā persona ir pārtraukuši mācības vai studijas.

Mikrouzņēmumu nodokļa deklarācijas par obligātajām iemaksām iesniegšana un precizēšana

Darba devējam – mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam – ir pienākums Ministru kabineta noteiktajā kārtībā līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15.datumam iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam mikrouzņēmumu nodokļa deklarāciju par obligātajām iemaksām.

Darba devējam, kas ir mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, ir tiesības precizēt obligātās iemaksas par pārskata ceturksni mēneša laikā pēc dienas, kas noteikta par mikrouzņēmumu nodokļa deklarācijas iesniegšanas dienu.

Ja darba devējs, kas ir mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, nav precizējis obligātās iemaksas mēneša laikā pēc dienas, kas noteikta par mikrouzņēmumu nodokļa deklarācijas iesniegšanas dienu, viņam ir tiesības tās precizēt triju gadu laikā ar nosacījumu, ka obligātās iemaksas netiek samazinātas. Mikrouzņēmuma darbinieka obligāto iemaksu precizēšana nemaina jau piešķirto sociālās apdrošināšanas pakalpojumu apmēru, izņemot valsts vecuma pensijas apmēru (tai skaitā priekšlaicīgi piešķirtās valsts vecuma pensijas apmēru).

Minimālais mēneša obligāto iemaksu objekts, tā noteikšana un obligāto iemaksu veikšana (nodokļus maksā vispārējā režīmā un mikrouzņēmuma nodokļa maksātāji)

Minimālo mēneša obligāto iemaksu objektu **piemēro proporcionāli** tām pārskata mēneša kalendāra dienām, kurās persona ir darba ņēmējs.

(20.³panta (11)daļa)

Piemērs

SIA “Pērkons” ar darba ņēmēju Jāni Pētersonu ir noslēdzis darba līgumu uz noteiktu laiku no 201X.gada 1.maija līdz 12.maijam ar noteikto atlīdzību 100 euro apmērā. Par pilnu nostrādāto mēnesi obligāto iemaksu objekts ir vienāds ar Ministru kabineta noteikto minimālo mēneša darba algu (380 euro), bet, ņemot vērā, ka J.Pētersons bija nodarbināts tikai 12 dienas (maiņā 31 kalendārā diena), obligāto iemaksu objekts, no kura darba devējam būs jāveic obligātās iemaksas ir 147,10 euro (380 euro /31 diena) x12dienas.

Minimālais mēneša obligāto iemaksu objekts, tā noteikšana un obligāto iemaksu veikšana (nodokļus maksā vispārējā režīmā un mikrouzņēmuma nodokļa maksātāji)

Minimālo obligāto iemaksu objektu **nepiemēro proporcionāli** par tām taksācijas gada kalendāra dienām, kurās:

- darba ņēmējs atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā;
- darba ņēmējam (bērna tēvam) ir piešķirts atvaļinājums sakarā ar bērna piedzimšanu;
- darba ņēmējs atrodas atvaļinājumā bez darba algas saglabāšanas, kas piešķirts darba ņēmējam, kurā aprūpē un uzraudzībā pirms adopcijas apstiprināšanas tiesā ar bāriņtiesas lēmumu nodots aprūpējamais bērns;
- par pārejošas darbnespējas, grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma kalendāra dienām, par kurām maksātājam ir izsniegta darbnespējas lapa "B";
- atvaļinājumā bez darba algas saglabāšanas, kas piešķirts vecākam, kurā aprūpē ir bērns līdz triju gadu vecumam;
- atvaļinājumā bez darba algas saglabāšanas personai, kura iegūst augstāko izglītību pilna laika studiju programmā.

• (20.³panta (12)daļa)

Minimālais mēneša obligāto iemaksu objekts, tā noteikšana un obligāto iemaksu veikšana (mikrouzņēmuma nodokļa maksātāji)

Ja mainās darba ņēmēja apdrošināšanas statuss, atbilstošo obligāto iemaksu likmi piemēro ar nākamo mēnesi pēc apdrošināšanas statusa maiņas.

Savukārt obligātās iemaksas no minimālā iemaksu objekta veic līdz dienai, kad mainās darba ņēmēja apdrošināšanas statuss.

Piemērs

Mikrouzņēmuma darbinieka alga ir 200 euro, ar 201X.gada 16.janvāri persona kļūst par pensionāru.

Obligātās iemaksas no minimālā obligāto iemaksu objekta (380 euro) aprēķina proporcionāli par periodu no 201X.gada 1.janvāra līdz 15.janvārim, savukārt no 16.janvāra līdz 31.janvāram obligātās iemaksas aprēķina no minimālā obligāto iemaksu objekta, kas nav mazāks par pusi no minimālās algas (190 euro). Par janvāri piemēro obligāto iemaksu likmi 34,09 %, savukārt ar 1.februāri piemēro obligāto iemaksu likmi pensionāram 28,75 %.

Minimālais mēneša obligāto iemaksu objekts, tā noteikšana un obligāto iemaksu veikšana (mikrouzņēmuma nodokļa maksātāji)

- $(380 \text{ euro}/31 \text{ diena}) * 15 \text{ dienas} = 183,87 \text{ euro} * 34,09 \% = 62,68 \text{ euro}$
- $(190 \text{ euro}/31 \text{ diena}) * 16 \text{ dienas} = 98,06 \text{ euro} * 34,09 \% = 33,43 \text{ euro}$
- VSAOI apmērs par janvāri
- $62,68 \text{ euro} + 33,43 \text{ euro} = 96,11 \text{ euro}$

PALDIES!